

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

Hollandiának a 2009–2012-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2010/C 146/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) A Tanács 2010. április 26-án megvizsgálta Hollandiának a 2009–2012-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.
- (2) 2009-ben a gazdaság súlyos, 4 %-os szűkülést szenvedett el. A világkereskedelem visszaesése viszonylag súlyosan érintette a holland gazdaságot, és ezért a nettó export negatívan hatott a növekedésre. A belföldi kereslet csökkenése az év során szintén visszafogta a növekedést, mivel a vagyoni helyzetet és a bizalmat érintő jelentős negatív hatások miatt csökkent a magánfogyasztás, a beruházásokat pedig csökkenő kereslet, alacsonyabb jövedelmezőség és szigorodó hitelfeltételek sújtották. A kormányzati fogyasztás volt a gazdaságot támogató egyetlen keresleti tényező, főként az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban végrehajtott, a GDP 1 %-át kitevő ösztönző csomagnak köszönhetően. A GDP-növekedés 2010-ben várhatóan újra pozitív lesz, amit nagy valószínűséggel a világkereskedelem élénküléséhez kapcsolódóan a nettó export vezérel. A lakossági fogyasztás a jelek szerint visszafogott marad, mivel a rendelkezésre álló reáljövedelmet negatívan befolyásolja az alacsony bérnövekedés és a növekvő munkanélküliség, a beruházásokat pedig várhatóan az alacsony mértékű kapacitáskihasználás, a csökkent jövedelmezőség és a továbbra is szigorú hitelfeltételek fogják vissza. A kormány által a gazdasági válságra válaszul hozott gazdaságélénkítő intézkedések, az automatikus stabilizátorok teljes mértékű működése és a csökkenő gázbevételek miatt a költségvetési pozíció 2009-ben nagyon gyorsan, a 2008-ban még a GDP 0,7 %-át kitevő többletről a GDP 4,9 %-ának megfelelő hiányra romlott. 2010-ben további romlás várható. A GDP 3 %-ában

meghatározott referenciaértéket meghaladó 2009-es költségvetési hiány a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindításához vezetett. Ennek keretében a Tanács 2009. decemberben ajánlást bocsátott ki Hollandiának, amelyben a túlzott hiány megszüntetésének határidejeként 2013-at tűzte ki. Hollandia egyik legfőbb szakpolitikai kihívása az lesz, hogy a hiányt a megadott határidőig a GDP 3 %-a alá csökkentse. Az egyéb kihívások közé tartozik továbbá az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságáról való gondoskodás, a pénzügyi szektorba vetett bizalom folytonos erősítése, és annak biztosítása, hogy a vállalati szektor finanszírozási forrásokhoz jusson.

- (3) Bár a tényleges GDP-nek a válság során megfigyelt csökkenése jórészt ciklikus, a válság a potenciális kibocsátás szintjére is negatív hatással volt. Emellett a válság a beruházások visszaesése, a hitelhez jutás nehézségei és a növekvő strukturális munkanélküliség révén középtávon is hatással lehet a potenciális növekedésre. Ezenfelül a gazdasági válság hatása súlyosbítja a népesség időskorúaként a potenciális kibocsátásra és az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt negatív hatását. Mindezek ismeretében a potenciális növekedés támogatása céljából elengedhetetlen a strukturális reformok ütemének felgyorsítása. Hollandia számára mindenképp a munkaerőpiac terén fontos reformokat végrehajtani, különösen olyan további intézkedések – többek között a munkaerő-piaci átállás elősegítése – kidolgozása révén, amelyek arra irányulnak, hogy az összesen ledolgozott órák számának növelése céljából növeljék a nők, az idősebb munkavállalók és a hátrányos helyzetű csoportok részvételét, valamint a K+F terén további kedvező ösztönzők létrehozásával.
- (4) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv 2010 tekintetében a holland Gazdaságpolitikai Elemzési Hivatal (CPB) előrejelzéseire támaszkodik, és azzal számol, hogy a reál-GDP a 2009-es 4 %-os szűkülést követően 2010-ben 1,5 %-kal újra növekedésnek indul, majd a programidőszak fennmaradó részében átlagosan 2 %-ra erősödik. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében ⁽²⁾ úgy tűnik, hogy ez a forgatókönyv 2010-ben és 2011-ben optimista, 2012-ben pedig megalapozott növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációs előrejelzései 2010-re valószínűek, 2011-re és 2012-re viszonylag alacsonynak tűnnek. Megalapozott a program azon feltételezése, hogy a gazdasági növekedés fellendülését főként a nettó export vezérli majd, de a lakossági fogyasztásnak és a beruházásoknak a növekedéshez való előrevetített hozzájárulása optimistának tűnik. A munkaerőpiacot illetően a foglalkoztatás-növekedés és a munkanélküliség alakulása egyaránt némileg optimistának tűnik a programidőszakban.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_hu.htm

⁽²⁾ Az értékelés különösen a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzését veszi figyelembe, és az azóta elérhetővé vált egyéb információkat is, például a Bizottság szolgálatainak 2010. februári időközi előrejelzését.

- (5) A program szerint az államháztartási hiány a 2008-ban a GDP 0,7 %-át kitevő többletről erőteljesen, a GDP 4,9 %-ára romlott 2009-ben, ami nagymértékben tükrözi a válságnak az államháztartásra gyakorolt hatását, de ehhez a hiányhoz hozzájárultak a GDP 1 %-ának megfelelő ösztönző intézkedések is, amelyeket a kormány az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban hozott. A tervek szerint a fiskális politika 2010-ben támogató marad, majd a program későbbi éveiben restriktív válik. A Tanács által szorgalmazott, a válságkezelő intézkedések leépítésére vonatkozó stratégiával (exitstratégia) összhangban, és a túlzott hiány 2013-ig történő megszüntetése, valamint a fenntartható államháztartási egyenleghez való visszatérés céljából a 2009. és 2010. évi expanzív költségvetési irányvonalat 2011-től jelentős költségvetési szigoroknak kell követnie.
- (6) Az aktualizált programban 2010-re meghatározott költségvetési célkitűzésként a GDP 6,1 %-át kitevő hiány szerepel. A programban tervezettek szerint a bevételi hányad 2009-hez képest GDP-arányosan 0,1 %-kal csökken, a kiadási hányad viszont várhatóan 1,1 %-kal nő. A program 2010-re vonatkozó költségvetési előrejelzése GDP-arányosan 0,2 %-kal jobb a 2010. évi költségvetési célkitűzésnél, és ebben a formában összhangban van a 126. cikk (7) bekezdése alapján megfogalmazott 2009. december 2-i tanácsi ajánlással. A program alapjául szolgáló optimistább makrogazdasági kilátások csak részben csapódnak le a költségvetési eredményben, főként annak következtében, hogy a növekedés a kisebb adóbevétel jelentő exportorientált szektorban koncentrálódik, valamint a GDP 0,1 %-át kitevő, 2009-ből eredő negatív bázishatás miatt. A 2010. évi strukturális egyenleg, azaz a ciklikusan kiigazított, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg, a közösen elfogadott módszertannak megfelelően újraszámolva 2009-ben a GDP – 3,75 %-áról 2010-ben – 4,75 %-ára történő romlást mutat. A diszkrecionális intézkedések átfogó hatása 2010-ben elhanyagolható, mivel a magasabb diszkrecionális kiadásokhoz adóemelések társulnak. A strukturális egyenleg mindezek ellenére megfigyelt 2010-es romlását részben a magasabb kamatkidadások és a csökkenő gázbevételek, de leginkább az olyan különböző késleltetett hatások magyarázzák, mint például a növekvő munkanélküliség, amely a standard rugalmasság mellett a várhatónál magasabb kiadásokhoz és alacsonyabb adóbevételekhez vezet.
- (7) A program középtávú költségvetési stratégiájának fő célja, hogy a hiány 2013-ra a GDP 3 %-a alá csökkenjen. A program alapján pozitív növekedési kilátások esetén a konszolidáció 2011-ben kezdődne meg. Ez a cél alapvetően összhangban van az EUMSz. 126. cikkének (7) bekezdése alapján megfogalmazott ajánlással. A program ugyan megemlíti az arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy további intézkedések meghozatalával tartják a 2013-as határidőt, de nem részletezi az intézkedések nagyságrendjét és jellegét. A programidőszak továbbá nem terjed ki 2013-ra. A program szerint a nominális költségvetési hiány 2011-ben (az előző évi 6,1 %-ról) a GDP 5 %-ára, 2012-ben pedig 4,5 %-ra javul. Az elsődleges egyenleg várhatóan hasonló pályán mozog. A 2012-re várt eredmény változatlan politika feltételezésére alapozott technikai eredménynek és nem célkitűzésnek tekintendő. A program költségvetési előrejelzései alapján az államháztartási egyenleg további, a GDP több mint 1,5 %-át kitevő nominális javulására van szükség 2013-ban ahhoz, hogy a hiány a GDP 3 %-a alá csökkenjen. Az (újraszámított) strukturális egyenleg a várakozások szerint 2010-ben a GDP – 4,75 %-ára romlik, majd ezt követően 2011-ben a GDP – 4 %-ára és 2012-ben a – 3,5 %-ára javul. A kormány költségvetési stratégiája 2011-ben főként a GDP megközelítőleg 0,5 %-át kitevő ösztönző csomag (részleges) visszavonásából, valamint a GDP 0,25 %-át (1,8 milliárd EUR-t) kitevő konszolidációs intézkedésekből áll. A bevételi hányad a javuló makrogazdasági környezet és az ösztönző csomag (részleges) visszavonása alapján várhatóan növekedik, míg a kiadási hányad várhatóan csökken a konszolidációs csomag, a javuló makrogazdasági környezet és az ösztönző csomag (részleges) visszavonása miatt. A program 2012 vonatkozásában változatlan politika feltételezése mellett a bevételi hányad emelkedését, valamint a kiadási hányad stabilizálódását mutatja. A program megerősíti a strukturális értelemben a GDP – 0,5 %-ának megfelelő költségvetési egyenleg elérését meghatározó új középtávú költségvetési célkitűzés melletti elkötelezettséget. Tekintettel a legfrissebb előrejelzésekre és az adósság szintjére, a középtávú célkitűzés megfelel a Paktum célkitűzéseinek. Mindazonáltal a program a programidőszakon belül nem tervezi az elérését.
- (8) A program 2010-re vonatkozó költségvetési előrejelzései megalapozottnak tűnnek, de a költségvetési eredmények 2011-ben és azt követően a vártnál rosszabbul alakulhatnak. Különösen, mivel a kormánynak a pénzügyi piacokat stabilizáló műveleteinek nagy része valószínűleg a teljes programidőszak során folytatódni fog, ez negatív hatást gyakorolhat a költségvetési célokra. Bár 2010-re vonatkozóan úgy tűnik, hogy az optimista makrogazdasági forgatókönyvet bőven ellensúlyozzák a program viszonylag óvatos bevételi előrejelzései, amelyek mellett akár a cél túlteljesítése is lehetséges, ez láthatóan nem érvényes a programidőszak fennmaradó részére. Továbbá 2011-től nem feltétlenül valószínűsíthető meg a konszolidációs intézkedésekhez kapcsolódó összes megtakarítás. Végezetül, a némileg optimista munkanélküliségi előrejelzések ismeretében a szociális juttatások a programban vártnál magasabbak lehetnek. A program nem magyarázza meg teljes mértékben a bevételi és a kiadási hányad változását sem 2012-re vonatkozóan, amikor a program – további intézkedések megvalósítása nélkül – a GDP 0,5 %-át kitevő egyenlegjavulást jelez. Az előrejelzés lényegében kedvező makrogazdasági és rugalmassági feltételezésekre épül. 2011 és 2012 vonatkozásában mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy a holland hatóságok jelenleg végzik a költségvetés mélyreható felülvizsgálatát, amely további konszolidációs intézkedések alapjául szolgálhat, és az ajánlásnak megfelelően 2011-től segíthet megerősíteni az átlagos éves költségvetési kiigazítást, ami a vártnál jobb költségvetési eredményhez vezethet, habár még nem világos e további konszolidációs intézkedések nagyságrendje és jellege. A

holland költségvetési konszolidáció eddig viszonylag jó eredményeket mutatott fel és a jelenlegi helyzetben nem jelent további kockázatot.

ig a becslések szerint szűkítené a fenntarthatósági rést, és elfogadása az államháztartás fenntarthatóságának javítása irányába tett kezdőlépést jelentene.

- (9) A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya a Szerződés szerinti 2009-es referenciaérték felett volt, és a teljes programidőszak vonatkozásában növekvő tendenciát mutat. A becslések szerint az adósság 2009-ben az előző évi 58,2 %-hoz képest eléri a 62,3 %-ot. Az adósságarány növekedése nagyrészt a költségvetési hiányból és a GDP-növekedés visszaeséséből ered, bár enyhítették a pénzügyi szektornak nyújtott kormányzati támogatás visszafizetését tükröző, jelentős pozitív SFA-tételek. Az adósságarány az előrejelzések szerint a programidőszakban GDP-arányosan további 10 %-kal növekszik, 2012-re elérve a 72,5 %-ot, amit főként a folyamatosan magas államháztartási hiány okoz. A bruttó államadósság mértékét jelentős kockázatok övezik, amelyek elsősorban (főként 2011-ben) a célzottnál magasabb hiány kockázatából, és – ami ennél is lényegesebb – másodsorban a pénzügyi szektornak nyújtott, jelenleg a GDP majdnem 14 %-át kitevő jelentős garanciákból erednek. A garanciák lehívása tovább növelné az adósságarányt. Másrészt, ha a pénzügyi intézmények (határidő előtt) visszafizetik a kormányzati támogatást, az jelentősen csökkenthetné az adósságarányt.
- (10) A középtávú adósságelőrejelzések, amelyek azt feltételezik, hogy a GDP-növekedés fokozatosan helyreáll a válság előtti tervezett mértékre és az adóhányad visszatér a válság előtti szintre, és amelyek magukban foglalják a népesség idősödésével kapcsolatos kiadások előre jelzett növekedését is, azt mutatják, hogy a programban tervezett költségvetési stratégia önmagában, változatlan politika mellett nem lenne elegendő az adósságráta 2020-ig történő stabilizálásához.
- (11) Az idősödésnek a költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatása jóval erőteljesebb az uniós átlagnál, mind a nyugdíjkiadások, mind pedig a tartós ápolás-gondozás kiadásaiban viszonylag jelentős növekedése miatt. A középtávon magasabb elsődleges többlet biztosítása és az idősödéssel kapcsolatos kiadások előrevetített növekedésének megfékezésére irányuló strukturális reformok hozzájárulnának a Bizottság 2009. évi fenntarthatósági jelentésében⁽¹⁾ magasnak becsült, az államháztartás fenntarthatóságát övező kockázatok csökkentéséhez. A nyugdíjkorhatár javasolt, két évvel (65 évről 67-re) történő megemelése 2025-
- (12) Az 1994-ben bevezetett, tendenciákon alapuló költségvetési keret általánosságban hatékonynak és eredményesnek tekinthető⁽²⁾. E keret legfontosabb elemét a többéves kiadási korlátok és a független szervezetek – különösen a CPB – szerepe jelentik⁽³⁾. A keret négy évre terjed ki, és a Nemzeti Gazdaságpolitikai Elemzési Hivatal (CPB)⁽⁴⁾ által biztosított makrogazdasági forgatókönyvre épül, ami biztosítja ezen előrejelzések objektivitását és függetlenségét. Négy évre határoznak meg költségvetési célt, amelyhez alapul veszik az idősödéshez kapcsolódó költségvetési kihívásokat, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeit. Ezekből a költségvetési célokból származnak a költségvetési keret sarokkövét képező kiadási korlátok. A gyakorlatban megfelelően tiszteletben tartották a kiadási korlátokat. 2009 márciusában a kormány úgy döntött, hogy a ciklusérzékeny munkanélküliségi ellátások tekintetében megszünteti a kiadási korlátokat. Ez az intézkedés megakadályozta, hogy prociklikus költségvetés-csökkentést kelljen végrehajtani a növekvő munkanélküliség miatt, és az automatikus stabilizátorok – 2009-ben a GDP mintegy 0,3 %-ával történő – megerősödéséhez vezetett. A tendenciákon alapuló költségvetési keret alkalmazása úgy tűnik, hasznos volt a jelenlegi költségvetési helyzetben. A tendenciákon alapuló költségvetési keret a gazdaságélénkülés során is fontos hozzáadott értéket képvisel majd. Míg az automatikus stabilizátorok a várakozások szerint automatikusan javítják a költségvetési irányvonalat, a kiadási korlátok eszközként szolgálnak a kiadásnövekedés ellenőrzéséhez.
- (13) Az államháztartás minősége tekintetében Hollandia bizonyos területeken viszonylag jól teljesítő országnak tekinthető. Ez különösen igaz az állami infrastruktúra, az általános szolgáltatások és a költségvetési irányítás terén. A programban bejelentették az államháztartás minőségének további, a jobb szabályozás és az adminisztratív terhek csökkentése tekintetében való javítására irányuló szándékot. Az adminisztratív terhek tekintetében a programban meghatározott cél 2007-hez képest 25 %-os nettó csökkenés megvalósítása 2011-ig. A hatóságok jelenleg végzik a költségvetés mélyreható felülvizsgálatát, amely főleg a kiadási oldalra összpontosít, és célja a strukturális reformokhoz és a konszolidációs intézkedésekhez kapcsolódó döntéshozatali folyamat megkönnyítése. A bevételi oldalon a hatóságok egy külön tanulmányt készítenek az adórendszer felülvizsgálatához, amelynek célja egy olyan adórendszer kialakítása, amely a jövőben stabil bevételeket teremt a

⁽¹⁾ Az államháztartások fenntarthatóságáról szóló 2009. november 10-i tanácsi következtetésekben „a Tanács felhívja a tagállamokat, hogy a soron következő stabilitási és konvergenciaprogramjaik során irányítsák figyelmüket a fenntarthatóságot célzó stratégiákra”, továbbá „felkéri a Bizottságot, valamint a Gazdaságpolitikai Bizottságot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot, hogy – a következő fenntarthatósági jelentéshez megfelelő időben – további módszereket dolgozzanak ki az államháztartások hosszú távú fenntarthatóságának értékeléséhez”, amelyet 2012-re terveznek.

⁽²⁾ Lásd például: IMF, 2001a, Code of good practices on fiscal transparency és OECD, 2002, Best practices for budget transparency, OECD journal on budgeting.

⁽³⁾ Lásd még: IMF (2005) 05/225. országjelentés és az Európai Bizottság (2007) Államháztartások a gazdasági és monetáris unióban, 2007. és Bos, F., „the Dutch fiscal framework: history, current practice and the role of the CPB”, CPB document 150, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Hága, 2007. július.

⁽⁴⁾ A Nemzeti Gazdaságpolitikai Elemzési Hivatal, ismertebb nevén Centraal Planbureau (CPB) egy független kormányzati előrejelzőszekkel foglalkozó intézmény.

gazdaság minimális megzavarása és a költségek lehető legméltányosabb megosztása mellett. Ez a felülvizsgálat közép- és hosszú távon tovább fokozhatja az államháztartás minőségét.

(14) Összességében a programban 2010-re és 2011-re felvázolt költségvetési stratégia összhangban van a 126. cikk (7) bekezdése alapján megfogalmazott tanácsi ajánlásokkal. Ebben a formában és figyelembe véve a fent említett kockázatokat, úgy tűnik, hogy 2012-től viszont a költségvetési stratégia nincs összhangban a 126. cikk (7) bekezdése alapján megfogalmazott tanácsi ajánlásokkal, különösen, mivel 2013 nincs benne a programidőszakban. A program költségvetési előrejelzései – részben a jobb makrogazdasági forgatókönyvet tükrözve – különösen 2010 vonatkozásában valamelyest jobbak a 2010. évi költségvetésben szereplőknél, és kiegyensúlyozott kockázatok övezik. A program a 2011–2012-es időszakra a GDP 0,75 %-ának megfelelő, szűk átlagos éves költségvetési kiigazítást tervez, amelyet a fent említett kockázatok öveznek. 2011 tekintetében a program költségvetési előrejelzéseit konkrét konszolidációs intézkedések támasztják alá. Másrésztől a strukturális egyenleg 2012-re előrevetített változását (a GDP 0,5 %-a) nem támogatják további intézkedések, és a standard rugalmasság alkalmazásával sem magyarázható. Ez arra utal, hogy a 2011–2013-as időszakban a Tanács által javasolt, évente átlagosan a GDP 0,75 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítás biztosításához további konszolidációs intézkedésekre van szükség, figyelembe véve azt is, hogy a program 2013-ra nem terjed ki. A programban szereplő, 2012-ben a GDP 4,5 %-ának megfelelő, inkább változatlan politika feltételezéséből levezetett, és nem célként meghatározott nominális államháztartási hiány azt jelzi, hogy a 2013-as határidő teljesítéséhez legalább a GDP 1,5 %-át kitevő további javulásra van szükség. A programnak az adósságra vonatkozó előrejelzései és a fent említett kockázatok fényében a jelenlegi költségvetési stratégia ahhoz sem elég, hogy a GDP-hez viszonyított adósságrátát újra csökkentő pályára állítsa. Bár a programban a kormány kifejezi amelletti elkötelezettségét, hogy további szakpolitikai intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy a hiány 2013-ra a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen, a program nem tartalmaz arra vonatkozó utalást, hogy ezt hogyan érnék el.

(15) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program valamennyi előírt és a legtöbb nem kötelező adatot is biztosítja. A Tanács a 126. cikk (7) bekezdése alapján megfogalmazott 2009. december 2-i, a túlzott hiány megszüntetéséről szóló ajánlásaiban arra kérte továbbá Hollandiát, hogy a stabilitási programok aktualizált változataiban külön fejezetben számoljon be a tanácsi ajánlások végrehajtása terén tett előrelépésről. Hollandia részben eleget tett ennek az ajánlásnak. Különösen, a program nem terjed ki 2013-ra, a kiigazítási időszak utolsó évére.

Általános következtetésként megállapítható, hogy Hollandiát erősen sújtotta a válság, ami a 2009. évi költségvetési egyenlegnek a 2008-ban a GDP 0,7 %-át kitevő többletről a GDP

4,9 %-át kitevő hiányba átforduló hirtelen romlását okozta, elindítva a túlzott hiány esetén követendő eljárást. 2010-ben további romlás várható, főként különböző késleltetett hatások – például a növekvő munkanélküliség – miatt. A költségvetési ösztönzők ezt követő visszavonása és a konszolidációs csomag végrehajtása 2011-ben várhatóan javítani fogja a költségvetési egyenleget. 2012-ben a költségvetés javulása a változatlan politikát feltételező forgatókönyv nyomán ciklikus feltételekből adódik. A Szerződésben 60 %-ban meghatározott referenciaértéket 2009-ben túllépő adóssághányad várhatóan jelentősen megnövekszik a programidőszakban. A programban bemutatott kiigazítási pályát lefelé mutató kockázatok övezik, és 2011 után erőteljesebb konszolidációra lenne szüksége. A fő kockázatok az Tanács által ajánlott, a GDP szűk 0,75 %-át kitevő éves költségvetési kiigazítással kombinált optimista makrogazdasági feltételezésekhez kapcsolódnak. A programban szerepel egy azzal kapcsolatos kötelezettségvállalás, hogy a 2013-as határidő teljesítése érdekében további szakpolitikai intézkedések meghozatalára kerül sor. Mindazonáltal mivel a program nem terjed ki 2013-ra, nem lehetséges teljes körűen értékelni a költségvetési stratégiát. Ezért öröndetes lenne a túlzott hiány megszüntetését alátámasztó átfogó stratégia részletesebb ismertetése, különösen 2013 vonatkozásában. Az államháztartás fenntarthatóságát övező magas kockázatok csökkentéséhez hozzájárulna a közép-távon magas elsődleges többlet fenntartásának biztosítása és az idősödő népességhez kapcsolódó kiadások előre vetített növekedését megfékező reformintézkedések végrehajtása. A nemrég javasolt nyugdíjreform elfogadása esetén fontos kezdőlépésnek lenne tekinthető.

A fenti értékelés alapján, valamint figyelembe véve az EUMSZ 126. cikke alapján megfogalmazott 2009. december 2-i ajánlást, Hollandia felkérést kap arra, hogy:

- i. a mélyreható költségvetési felülvizsgálat keretében határozza meg a konszolidációt támogató, 2011-től és különösen az azt követő években végrehajtandó intézkedéseket, folytassa a konszolidációs erőfeszítések fokozását az ahhoz szükséges átlagos éves költségvetési kiigazítás biztosítása érdekében, hogy a hiány 2013-ra a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és a programidőszak alatt a makrogazdasági és költségvetési kilátások javulásához kapcsolódó váratlan bevételeket fordítsa a hiánycsökkentés és a bruttó adósságrátának a referenciaérték irányába való csökkentése gyorsítására;
- ii. az idősödő népességhez kapcsolódó kiadások előre vetített növekedésének megfékezésére irányuló strukturális reformok végrehajtásával javítsa tovább az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

A Tanács felkéri továbbá Hollandiát, hogy szolgáljon további információkkal a későbbi évekre előirányzott konszolidációt alátámasztó irányvonalról és átfogó intézkedésekről, amint az információk hozzáférhetővé válnak, de legkésőbb a soron következő stabilitási programjának a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló fejezetében.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2008	2009	2010	2011	2012
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2010. január	2,0	- 4	1,5	2	2
	BIZ 2009. november	2,0	- 4,5	0,3	1,6	n.a.
	SP 2008. november	2,25	1,25	2	2	n.a.
HICP-infláció (%)	SP 2010. január	2,2	1	1	1	1
	BIZ 2009. november	2,2	1,1	0,9	1,2	n.a.
	SP 2008. november	2,5	3,25	2	2	n.a.
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2010. január	2,6	- 2,7	- 2,3	- 1,9	- 1,8
	BIZ 2009. november ⁽²⁾	3,0	- 2,7	- 3,1	- 2,4	n.a.
	SP 2008. november	0,7	- 0,1	- 0,5	- 0,6	n.a.
Nettó külső finanszírozási képesség/igény (a GDP %-ában)	SP 2010. január	4,2	4,5	5,75	6,25	6,25
	BIZ 2009. november	3,9	2,7	2,7	3,6	n.a.
	SP 2008. november	8,5	9,5	7,5	8,0	n.a.
Államháztartási bevétel (a GDP %-ában)	SP 2010. január	45,6	44,4	44,3	44,9	45,5
	BIZ 2009. november	46,6	44,8	44,8	45,1	n.a.
	SP 2008. november	46,6	46,3	46,1	46,3	n.a.
Államháztartási kiadás (a GDP %-ában)	SP 2010. január	44,9	49,3	50,4	49,9	50,0
	BIZ 2009. november	45,9	49,5	50,9	50,7	n.a.
	SP 2008. november	45,4	45,1	45,3	45,2	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2010. január	0,7	- 4,9	- 6,1	- 5,0	- 4,5
	BIZ 2009. november	0,7	- 4,7	- 6,1	- 5,6	n.a.
	SP 2008. november	1,2	1,2	0,8	1,1	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2010. január	2,8	- 2,5	- 3,7	- 2,6	- 2,0
	BIZ 2009. november	2,8	- 2,3	- 3,7	- 3,1	n.a.
	SP 2008. november	3,4	3,3	2,9	3,1	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 0,8	- 3,4	- 4,8	- 3,9	- 3,5
	BIZ 2009. november	- 1,0	- 3,2	- 4,4	- 4,3	n.a.
	SP 2008. november	0,8	1,3	1,1	1,5	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 0,6	- 3,8	- 4,8	- 3,9	- 3,5
	BIZ 2009. november	- 1,0	- 3,6	- 4,4	- 4,3	n.a.
	SP 2008. november	0,8	1,0	1,1	1,5	n.a.

		2008	2009	2010	2011	2012
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2010. január	58,2	62,3	67,2	69,6	72,5
	BIZ 2009. november	58,2	59,8	65,6	69,7	n.a.
	SP 2008. november	42,1	39,6	38,0	36,2	n.a.

Megjegyzések:

- (¹) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programokból, ahogy a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.
- (²) A 2008 és 2011 közötti időszakra vonatkozó 1,7 %, 1,1 %, 0,7 % és 0,9 %-os becsült potenciális növekedés alapján.
- (³) Ciklikusan kiigazított egyenleg, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül. Az egyszeri és az egyéb átmeneti intézkedések a legújabb program és a Bizottság szolgálatainak 2009. novemberi előrejelzése alapján egyaránt a GDP 0,4 %-át teszik ki 2009-ben (hiánycsökkentők).

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzése (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.